

Ulloq: 12.07.17

Inatsisartut suleriaasianni § 33 naappertorlugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut matumuuna imaattoq saqqumiuppara:

Uummannap talittarfiani aserfallatsaaliuisoqarnissaa ujaqqanillu nunniukkamik malinnut illersuusiortoqarnissaa pillugu AI¹ 19-imut salliutitseqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut

(Inatsisartunut ilaasortaq, Jess Svane, Siumut)

Tunngavilersuut:

Illoqarfinni nunaqarfinnilu umiarsualiveqarnikkut aserfallatsaaliinerit nutarterinerillu aaqqissugaapput nunap immikkortukkaarlugit tallimanut agguarlugit, iliuusissatut periusissiaq 2010-mili ingerlarnikuuvoq, sumiiffiit umiarsualiveqarnikkut qanoq inissisimaneri nalilersuiffigineqartarlutik, tamatumalu kingorna ukiup tulliani nutarteriffigineqartarlutik. (§ 37 2016/090).

§37 naappertorlugu apeqqummut 2016-imeersumi akissummi aamma allaaserineqarpoq, Avannaata immikkoortua – Nuussuup qeqertaasartaata avannamut sammisuanit Kullorsuarmut – nalunaarsorneqassasoq ukiullu nalunaarsuiffiup tulliani iluarsartuunneqassasut, taamaattoq maanna paasinarsivoq aserfallatsaaliinermik iluarsartuussinermilluunniit suli Uummannami suliaqartoqalersimangitsaq.

Inatsisartut 2017-imut Aningaasanut Inatsisaatigut 25,7 mio. kr.-inik umiarsuarnut talittarfinnullu aningaasaliissutissatut illikartitsisoqarpoq, ukiuni 2018-2019-imilu aningaasat 25,2 mio. kr. Illikartinneqartussatut misingersuutigineqartarlutik.

Aningaasaqarnermut Inatsimmi 2017-imi imatut allassimasoqarpoq: *Umiarsualivinnut tunngatillugu Immikkoortunut pilersaarut suliaralugu maanna naammassilluinnarneqalersoq aqqutigalugu umiarsualiviit pineqartut arlallit pingaarnersiuffigineqassapput, tassa umiarsualiviit ataasiakkaat pisariqartitaanut ameralsuunut ikorfartuutaanissamut ineriartortinnqarnissaat kiisalu ullutsinnut naleqqut-*

¹ Inatsisartut Aningaasanut Inatsisaat

*tumik pitsaassuseqalersinneqarnissaat siunertaralugu ukiuni aggersuni aningaasaliissuteqaqqittoqartassaaq.*²

Uummannami inuussutissarsiutit pingaarnersaat tassaavoq aalisarneq piniarnerlu, aamma nassuerutigisariaqarpoq ilisimaneqareermat siusinnerusukkullu nassuerutigineqareernikuulluni umiarsualivik pisartunut assigiinngitsunut assut akornutaasarmat minnerunngitsumik usingiaanermi usilersuinermilu umiarsualiviup aserfallassimanera peqqutaalluni, tamannalu aalisarnermut tupinannngitsumik akornutaalluni, soorluttaaq nassiussat naliginnaasut nioqqutillu usingiarneqartillugit usilersorneqartillugillu.

Aalisakkanik nioqqutissiorfik siorna nutarterneqarpoq, tamassuma kinguneranik umiarsualivik aamma pitsanngorsaavigineqartariaqalersippaa.

Uummannap umiarsualiviata aserfallatsaalineqarnissaa iluarsartuunneqarnissaalu umiarsualivinnut immikkoortunut pilersaarummi 2015-imiit 2025-imut pingaarnersiuiinermut allattorsimaffimmi tulleriarinermi aappaanut inissineqarsimavoq, tasanilu allaqqalluni Uummannap immikkut sineriaatigut isumannaallisarnissamik atorfissaqartitsisoq, Uummannaq immikkut tassaarsualeriataartoqarnissaannut aarlerinareermat, malerujussuaqartarmat, tamakkualu tamaasa eqqarsaatigalugit illoqarfiup ineriartornissaannut periarfissaasinnaasunut akornutaassinnaammata. Immikkut uparuarneqassaaq, umiarsualiviup inerisarnissaannut akornutaaginnanngimmat, aalisarnermut akornutaareerpoq kiisalu umiarsuit nunaqarfinnut pajuttuisussanut aamma usingiaanermi usilersuinermilu akornutaammat.

Uummannap umiarsualivianut unammilligassat taaneqareersut saniatigut aamma makkuupput:

1. Alliliinissamut inissaaleqineq imaluunniit inuussutissarsiutinik pingaarnersiuiinissaq (aalisarneq)
2. Umiarsualiviit angissusaat atorneqartarnerallu ataqatigiissarneqannginnerat

Uummannap umiarsualiviata aserfallatsaaliorlugulu iluarsartuunnissaa piumasarineqartariaqarpoq aalisarnikkut inuussutissarsiortut piumasaqaataanut naammassinnittumik naammaginartumillu inerisaasoqarluni, nunap immikkoortuani aningaasaqarniarnerup suliffissaqarniarnerullu ikiorsiivigineqarnissaat eqqarsaatigalugit, tamannalu aamma nunap tamarniusup ataatsimut isigalugu aningaasaqarniarnikkut suliffissaqarniarnikkullu inissisimaneranut iluaqutaasussaammat.

Uummannap umiarsualiviata inissaqarniarnera ajornartorsiutaareeqisoq, minnerunngitsumik umiarsualivik pilersuinermut usinillu assartuinermit annertuumik aalisarnermilu inuussutissarsiortunit

² AI2017, q. 670

atorneqarmat, pissutsit atuuttut eqqarsaatigalugit akuerineqarsinnaanngilluinnarput iliuseqartoqartariaqarporli pissutsit illersoruminaatsut pitsaaliorneqartariaqarput.

Pisortanut allaffissornikkut aningaasatigullu sunniutissai:

2013-imi Namminersorlutik Oqartussanit sissap innarlitsaalisarneqarnissaanut missingersuutimik C-overslag-imik piumasimapput. Siunnesruutip imaraa umiarsualiviup eqqaani imartorumanermi ujaqqanik nunniukkamik pilersitsisoqarnissaa, tamanna mallinik iseqasunik pilersitanik sakkukillisaatissatut eqqarsaataavoq. Sananeqaataa itissusaalu apeqqutaatillugu missingersorneqarpoq sanaartugassanut aningaasartuutit 15 – 20 mio. Koruunit missaaniissasut.³ Inatsisartut Aningaasanut Inatsisaat 2017-imoortoq 25.7 mio. Koruunik periarfissaqarpoq umiarsualivinnut talittarfinnullu aningaasaliissutit aqqutigalugit, missingiutinut 2018-imi 2019-imilu tamarmik immikkut 25.2 mio. Koruuninik aningaasaliiffineqarlutik. Taamaattumik pilersaarusionerq sanaartornerlu aningaasaliivigineqarsinnaallutik konto pingarneq 87.73.10 aamma 87.76.12 aqqutigalugit “umuarsualiviit” aamma “umiarsualivinnut tlittarfinnullu aningaasaliissutit” (Sanaartornermut aningaasaliissutit)⁴.

Taamaattoq Namminersorlutik aningaasaliissutaat apparsarneqarsinnaapput Namminersorlutik Oqartussat “§ 16. Umiarsualivinnik ingerlatseqatigiiffiit umiarsualiviup nunami atorulersuutitalip atornerannut akiliutinik akiliuteqartitsisinnaapput.”⁵ Aalajangerpassuk atorniarlugu.

Inatsisartut 1992-imi umiarsualivinnut talittarfinnullu akitsuut eqquppaat, issuarneqarluni ima, *umiarsualivinnik atuinerpaat umiarsualivinnik nutarterinerit alliliinerillu nammakkersuutaat annertunerpaartaat nammassagaat.*⁶

Umiarsualivinnut Immikkoortumut pilersaarut Kalaallit Nunaanni nalunaarusiami paasissutissat pissarsiarineqarsinnaasut naapertorlugit Uummannami umiarsualiviup iluiarsartuuneqarsinnaanera naatsorsuutigineqarpoq 15-20 mil. Kr missaani naleqassangatinneqarpoq.

Pilersaarusionerq toqqammaviumik Namminersorlutik Oqartussanut annertoorujussuarmuik aningaasartuutaanaviannigilaq, naatsorsuutigineqartariaqarporli pilersaarusionerq inuup ataatsip ukiutumut naammasssisinnaasaanut naatsorsorlugu A/C-tut suliallip ataatsip nalinganut inissinneqakanesinnaasoq 450.000 kr. Missaani naleqassalluni, tassaunga ilaapput suliap naammassinerani nutserneqarnera, pilersaarusionerqarnerata ilanngullugu C-overslagimi sanaartornissaannut aningasartuutissatut tagginneqartut 15-20 mil. Kr.-inut ersarinnerusunngortissavai.

³ Umiarsualivinnut Immikkoortumut pilersaarut Kalaallit Nunaanni 2015 – 2025, qupp. 73

⁴ AI2017, qupp. 668, 670

⁵ Umiarsualiviit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 9, 3. juni 2015-imeersoq

⁶ Sanaartornermut Ataatsimiititaliap Uunga siunnersuut: Umiarsualiviit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. xx, xx. xx 2015-imeersoq pillugu isumaliutersuuta; UPA2015/73

Siunnersuutip aningaasatigut allaffisornikkullu namminersorlutik suliffeqarfiutilinnut sunniutissai:

Naatorsuutaavoq siunnersuut namminersorlutik suliffeqarfiutilinnut pitsaasumik suliassatigut isertitigullu kinguneqassasoq, tassami umiarsualivimmik iluarsartuussineq aalisarnermik inuussutissarsiornermik inuuniuteqartunut pitsaanerumik avatangiiseqalersitsissaaq, taamatuttaaq tunitivinnik ingerlataqartunut tuniluuttumik. Ilutigitillugu ilimagineqarpoq pitsaanerumik avatangiiseqalertitsineq aalisakkanik nalinginnaasunillu niuerutissanik pilersuinermik pitsaanerumik aalaakkaanerumillu assartuilerneramik kinguneqassasoq.

Siunnersuutip innuttaasunut allaffisornikkut aningaasatigullu sunniutissai:

Innuttaasunut, pingaartumik aalisarnermik inuussutissarsiutilinnut aningaasatigut malunniuteqarsinnaavoq, taakkuummata UPA2015/73-imut Sanaartornermut Ataatsimiititaliap isumaliutersuutaa naapertorlugu umiarsualivimmik atuinerpaat pisaminnik nuussisarnermikkut, akitsuusersuisinnaanerlu ilumut annertussusissaa ilanngullugu aalisartut atuinerminni akitsuusersorneqassanersut pisaminnik qaqitsinerminni siunertamut naapertuutissanersooq apeqqutaavoq, taamaangippat sanaartornermut aningaasartuutit tamakkerlugit Namminersorlutik Oqartussat nammassavaat. Illuatungaani ilimagineqarsinnaavoq Uummannap umiarsualiviata iluarsartuunneqarnera aalsiartnermik inuussutissarsiortunut tamakkiinerusoq isigalugu sinaakkutinik pitsanngoriartitsissasoq. Taamaalilluni atuisut isertitaqarnerulerner mikkut atuinerminni akitsuusersorneqalaarnissartik akilersinnaassagaat. Taassuma saniatigut siunnersuut innuttaasunut allanik sunniuteqasasoq naatsorsuutaanngilaq.